

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över EU-kommissionens förslag till förordning om nettonollindustri, COM (2023) 161 final

Regelrådet har i uppgift att bistå regelgivare, om dessa begär det, med att granska konsekvensutredningar till förslag från Europeiska unionen som bedöms få stor påverkan för företag i Sverige och lämna råd om vad en svensk konsekvensutredning bör innehålla. Regelrådet har fått möjlighet att yttra sig över EU-kommissionens förslag till förordning om inrättandet av ett ramverk för att främja EU:s nettonollindustri.

Förslaget syftar till att uppnå EU:s mål om minskade nettoutsläpp av växthusgaser och klimatneutralitet, att säkra ett motståndskraftigt energisystem och att öka EU:s konkurrenskraft. Det handlar om att på olika sätt främja teknik som bidrar till utfasning av fossila bränslen, såsom solceller och solvärme, land- och havsbaserad vindenergi, batterier och lagring, värmepumpar och geotermisk energi, elektrolysanläggningar och bränsleceller, biogas/biometan, avskiljning, användning och lagring av koldioxid, nätteknik, teknik för hållbara alternativa bränslen, avancerad teknik för produktion av energi från kärnprocesser samt små modulära reaktorer.

Kommissionen anger mer specifikt att förordningsförslaget bland annat syftar till att minska de administrativa bördorna genom förenklade och förkortade tillståndsprocesser. Det införs bindande tidsgränser, 12 månader för projekt med en årlig effekt på mindre än 1 GW och 18 månader för mer än 1 GW eller de projekt som inte mäts i GW. Även miljökonsekvensanalyser ska påskyndas. Det införs krav på en samordnad tillståndsprövning genom s.k. one-stop-shops. Vissa s.k. strategiska nettonollprojekt ska prioriteras ytterligare genom förenklade processer. Marknadstillträde ska underlättas och efterfrågan stimuleras genom särskilt gynnsamma villkor vid offentlig upphandling och auktioner.

Med hänvisning till ett mycket brådskande behov av snabba åtgärder anger kommissionen att ingen formell konsekvensanalys och inget digitalt offentligt samråd genomförts. Det anges dock att analys och underlag kommer att publiceras i form av ett arbetsdokument senast tre månader efter att förslaget publicerats, d.v.s. senast i mitten av juni. Det anges även att vissa samråd med medlemsstater och branschföreträdare har skett och det hänvisas till flera tidigare studier och rapporter som rör nettonollteknologier som genomförts de senaste åren.

Regelrådet anser att kommissionen relativt väl beskrivit skälen till de olika bestämmelserna i författningsförslaget. Däremot saknas närmare beskrivningar och analyser av alternativa lösningar, utformningen av olika bestämmelser och deras effekter. Många bestämmelser ger upphov till frågor som inte belysts eller besvarats av en konsekvensutredning. Det rör t.ex. gränsdragningar mellan olika tekniker och typer av företag som ska prioriteras och ändrade konkurrensförhållanden mellan olika företag, teknologier och branscher inom EU. Hur

påverkas den internationella handeln? Hur förhåller sig förslaget till EU:s och WTO:s regler för statsstöd? Mot bakgrund av de redan långa tillståndsprocesserna, hur påverkas handläggningstider för företag som inte är prioriterade enligt denna rättsakt? Kommer medlemsstaterna att säkerställa att behöriga myndigheter har den kompetens och de resurser de behöver för att uppfylla kraven? Vad innebär det för stöd och finansiering av andra verksamheter?

Regelrådet noterar att EU-kommissionen i allt större utsträckning utnyttjar brådskandekriteriet för undantag från formell konsekvensutredning, vilket är bekymmersamt och kan medföra allvarliga konsekvenser, särskilt då det gäller sådana omfattande och genomgripande regelverk som nu föreslås. Det är särskilt bekymmersamt med beaktande av att utredning av konsekvenser är en central del av arbetet med utformning av regelförslag för att säkerställa att utformningen blir så ändamålsenlig som möjligt.

Då konsekvensutredning på EU-nivå saknas försvåras vidare framtagandet av nationella kompletterande konsekvensutredningar och nationella ståndpunkter i förhandlingsarbetet, vilket i sin tur riskerar att medföra både förlängd förhandlingsprocess och ett sämre regelverk. Ytterligare en försvårande faktor är att förslaget i dagsläget endast finns tillgänglig i engelsk version.

Som Regelrådet förstår det kommer förhandlingarna att påbörjas inom mycket kort. Det är därför av yttersta vikt att en preliminär nationell konsekvensutredning, som kan utgöra stöd i förhandlingarna och revideras löpande vid behov, snarast upprättas. Utredningen bör utgå från de aspekter som återfinns i 6-7 § i förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, med särskilt fokus på beskrivning av berörda svenska företag, utformningen av förslagets olika bestämmelser och deras effekter på berörda företag och hur konkurrensförhållanden - mellan branscher, mellan olika typer av företag och mellan svenska och utländska företag – påverkas. Regelrådet vill understryka vikten av att inte avvakta EU-kommissionens utlovade arbetsdokument eller pågående remissrunda samt att löpande samråd sker med såväl myndigheter som företag och branschorganisationer.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#). Tillväxtverket kan också ge stöd till regelgivare i enskilda ärenden.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 5 april 2023.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande